

CADO-Centrul de Advocacy și Drepturile Omului
București România
office@cado.org.ro
www.cado.org.ro

Nr. 2021061001/din 10 iunie 2021

Către: **Agenția Națională de Administrare a Bunurilor Disponibilizate**
În atenția: dlui Director General Cornel Virgiliu Călinescu

Punct de vedere privind

STRATEGIA NAȚIONALĂ PRIVIND RECUPERAREA CREANȚELOR PROVENITE DIN INFRAȚIUNI
PENTRU PERIOADA 2021-2025

Stimate dle. Director General,

Centrul de Advocacy și Drepturile Omului (CADO), în numele **a 64 de ONG-uri membre ale Rețelei de ONG-uri Împotriva Traficului de Persoane (RoITP) și Federației Organizațiilor Neguvernamentale pentru Servicii Sociale (FONSS)**, în temeiul art. 7 din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, vă transmitem următoarele opinii cu valoare de recomandare, referitoare la propunerea privind Strategia Națională privind Recuperarea Creanțelor Provenite din Infrațțiuni pentru Perioada 2021-2025.

ONG-urile semnatare apreciază calitatea propunerii de politici publice și își exprimă sprijinul pentru măsurile preconizate și variantele de soluționare propuse, în special în ceea ce privește înființarea și funcționarea Fondului Național de Prevenire a Criminalității.

ONG-urile semnatare reiterează că înființarea **Fondului Național de Prevenire a Criminalității (FNPC)** este imperios necesară din următoarele considerente:

- **Fondul va duce la îndeplinirea obligației statului român și transpunerea prevederilor directivelor UE pentru o mai bună informare, protejare și asistență oferită victimelor infracționalității**, ca act de justiție retributivă, mai exact:
 - ✓ *Directiva 2004/80/CE privind despăgubirea victimelor infracționalității* solicită tuturor statelor membre să instituie o schemă de compensare echitabilă și adecvată a victimelor infracțiunilor și un sistem de cooperare între autoritățile naționale în scopul facilitării accesului la compensații pentru victimele din întreaga UE¹.

¹ Potrivit articolului 12 alineatul (2) din directivă, „toate statele membre asigură că dispozițiile de drept intern prevăd existența unui sistem de despăgubire a victimelor infracțiunilor intenționate săvârșite prin violență pe teritoriile lor respective care să garanteze o despăgubire echitabilă și corespunzătoare a victimelor”. Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, Directiva 2004/80/CE a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind despăgubirea victimelor infracțiunilor, disponibilă pe site-ul: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32004L0080&from=EN>.

- ✓ Directiva 2012/29/UE de stabilire a unor standarde minime privind drepturile, sprijinul și protecția victimelor infracțiunilor care stabilește obligația statelor membre de a asigura dreptul victimelor de a obține despăgubiri din partea autorului infracțiunii, într-un termen rezonabil, și restituirea bunurilor recuperabile care sunt sechestrare de la infractori pe durata procedurilor².
- ✓ Directiva 2011/36/UE privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia impune statelor membre obligația de a asigura accesul victimelor la mecanismele de despăgubire existente.³
- **Fondul va facilita accesul victimelor la despăgubire pentru prejudicierea și vătămarea lor de către infractor.** Practica judiciară națională din domeniul combaterii traficului de persoane a eșuat să protejeze victimele în acțiunile lor de a obține despăgubiri și să le sprijine în asigurarea accesului la justiție. Potrivit raportului GRETA din 2021, România din 2016 până în 2020 a acordat despăgubiri doar pentru 8 victime ale traficului de persoane⁴. Cauzele acestei situații sunt numeroase și variază de la faptul că traficantul nu a fost identificat, a dispărut sau nu are bunuri, la lipsa accesului la asistență juridică efectivă a victimelor pentru a solicita despăgubire, costul ridicat al asistenței juridice, ori dificultatea pentru victimele, care poartă sarcina probei, de a prezenta dovezi ale vătămarilor suferite sau ale pierderilor pecuniare ca urmare a exploatării. În acest sens, GRETA recomandă înființarea unui fond pentru despăgubirea victimelor sau introducerea de măsuri sau programe de asistență și integrare socială care ar putea fi finanțate din fondul constituit ca urmare a confiscării produselor infracțiunii.
- sprijinul, asistența, protecția și compensațiile acordate victimei în mod corespunzător, echitabil și în termen rezonabil poate deveni un instrument eficient de respectare a drepturilor victimelor prin evitarea revictimizării, dar și de prevenire a traficului de persoane sau altor infracțiuni prin pedepsirea și descurajarea infractorilor. **Realizarea unei astfel de măsuri prin FNPC va duce la crearea unui instrument valoros și de impact în prevenirea infracționalității, instrument care este foarte relevant** în contextul actual în care România, în ultimii ani a devenit principala țară de origine în spațiul comunitar pentru victimele traficului de persoane, cetățeni ai Uniunii Europene⁵.
- **Fondul va facilita accesul victimelor la servicii sociale de consiliere, recuperare și terapie, reintegrare socială.** Aceste servicii în prezent nu sunt decontate de stat și în lipsa unor sponsori sau a fondurilor externe, ar trebui suportate de victime. Recuperarea victimei și reintegrarea ei în societate este un proces care durează și ani de zile, deci costurile asociate asistenței sunt foarte mari. În lipsa lor, victima poate oricând să sufere boli psihice grave, să revină în mediul periculos, infracțional, să fie recrutată iar. Este așadar necesară constituirea unui mecanism

² Articolele 15 și 16 ale Directivei, Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, Directiva 2012/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/220/JAI a Consiliului, disponibilă pe site-ul: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012L0029&from=EN>.

³ Articolul 17 al Directivei 2012/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/220/JAI a Consiliului, disponibilă pe site-ul: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012L0029&from=EN>.

⁴ Grupul de experți pentru lupta împotriva traficului de ființe umane (GRETA), Raportul 3 de evaluare a României privind Accesul la justiție și remedii efective a victimelor traficului de persoane, 3 iunie 2021, disponibil la <https://rm.coe.int/evaluation-report-on-the-implementation-of-the-council-of-europe-convention/1680a2bof8>

⁵ Comisia Europeană, Date colectate privind traficul de persoane în Uniunea Europeană, 2020, accesibil la https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/default/files/study_on_data_collection_on_trafficking_in_human_beings_in_the_eu.pdf

de decontare a acestor servicii prestate de furnizorii privați licențiați pentru victimele traficului și violenței sexuale.

- **FNPC este un instrument util în asigurarea „reparației complete” cu impact dublu pentru victime**, de a accesa atât despăgubirile pecuniare pentru prejudiciile morale și materiale suferite, cât și servicii gratuite de asistență și protecție (sănătate, psihologic, juridic, reabilitare, etc) pe termen scurt și mediu. Astfel, Fondul contribuie inclusiv la dezvoltarea rezilienței personale a fiecărei victime, în ciuda traumei și daunelor suferite.

Ținând cont de cele menționate mai sus, ONG-urile semnatare formulează **următoarele recomandări de îmbunătățire a strategiei și documentelor post strategie**, și anume:

- Având în vedere amploarea fenomenului traficului de persoane, stabilirea unei alocări bugetare rezonabile și îndestulătoare de 30% din totalitatea FNPC pentru asistența și protecția victimelor și pentru prevenirea acestui fenomen;
- Fondul să cuprindă o schemă simplificată de despăgubire pentru victimele care nu pot obține despăgubiri dacă infractorul nu a fost identificat, a dispărut sau nu există bunuri indisponibilizate în vederea recuperării prejudiciului care să poată face obiectul unei executări silite pe cale civilă. Stabilirea acestui mecanism de despăgubire va ajuta statul român la punerea în practică a recomandării GRETA din 2021, obligație ce trebuie îndeplinită până la evaluarea următoare din 2025⁶;
- Fondul să cuprindă o schemă simplificată de decontare a serviciilor prestate victimelor de către furnizorii privați de servicii sociale, în baza unui mecanism de timp grant, accesibil, legal, competitiv.
- Reformularea liniilor directoare ale Fondului prin **introducerea serviciilor de asistență** pentru victime deoarece măsurile de protecție deja menționate oferă un cadru restrâns de servicii victimelor aplicate pe durata procedurilor judiciare, dar nu și ante sau post procedurile judiciare cum ar fi accesul la servicii de sănătate, consiliere psihologică post proceduri, servicii educaționale, de integrare pe piața muncii etc. Așadar, recomandăm următoarea formulare:

*se respectă imperativul colectării eficiente la bugetul de stat a veniturilor necesare pentru proiecțiile bugetar-fiscale, dublat cu prioritizarea alocărilor bugetare pentru măsuri **de asistență și protecție a victimelor pe termen mediu**, educație juridică și prevenirea criminalității.*

Sumele alocate prin intermediul Fondului vor putea fi folosite exclusiv pentru următoarele scopuri măsuri/acțiuni/programe privind:

- **Asistența și protecția victimelor infracțiunilor - inclusiv fond pentru situații de urgențe.**

⁶ Comitetul Părților Convenției Consiliului European privind traficul de persoane. Recomandarea CP/Rec(2021)05 privind implementarea Convenției Consiliului European privind traficul de persoane de către România, 4 iunie 2021, disponibile la <https://rm.coe.int/recommendation-cp-rec-2021-05-on-the-implementation-of-the-council-of-/1680a2bc3e>

- Continuarea colaborării cu societatea civilă în definitivarea domeniilor de acțiune, criteriilor de eligibilitate, modalităților de accesare și operaționalizare a Fondului.

Organizațiile care susțin acest demers sunt:

Membrii Rețelei ONG-urilor împotriva Traficului de Persoane (RoITP) alcătuită din

1. Asociația Centrul de Advocacy și Drepturile Omului
2. Asociația Centrul European pentru Educație și Cercetare Juridică
3. Asociația Serviciul Iezuiților pentru Refugiați din România
4. Asociația Solwodi România
5. Fundația Reaching Out
6. Fundația Freedom House România
7. Asociația Centrul Syene pentru Educație
8. Asociația Valoare Plus
9. Fundația Micu Bogdan
10. Asociația Front
11. Asociația Inițiativa pentru Justiție
12. Asociația Femeilor Românce din Italia
13. Asociația Cultural Socială Economică Christiana
14. Fundația Agenția de Dezvoltare Comunitară Împreună
15. Asociația pentru Cooperarea și Dezvoltare Durabilă
16. Fundația Centrul de Mediere și Securitate Comunitară
17. Asociația Romanian Women's Lobby
18. Asociația Societatea de Analize Feministe

Alte ONG-uri

19. Institutul Bucovina
20. Asociația Consultanților în Dezvoltare Comunitară
21. Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru Servicii Sociale – FONSS - care însumează 44 ONG-uri furnizoare de servicii sociale, printre care organizații care au programe de prevenire a traficului de persoane și violenței și servicii de recuperare, consiliere și reintegrare socială a victimelor.